

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – ГРАД КЪРДЖАЛИ

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР: ШИРИН СЮЛЕЙМАН

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ**

2026 / 2027 г.

Етичният кодекс е създаден на основание чл. 175 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет на заседание на педагогическия съвет с Протокол № 11 от 09.09.2026 година и влиза в сила от учебната 2026/2027 г.

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичния кодекс на училищната общност на ПГ „Васил Левски“ град Кърджали представя стандартите за етично поведение при работа с ученици и регламентира етичните правила при изпълнение на служебните задължения. Установява общи норми на поведение и взаимно уважение.

Етичният кодекс на ПГ „Васил Левски“ град Кърджали е актуализиран от представители на педагогическия съвет, ученическото самоуправление и синдикалните организации.

Настоящият кодекс има за цел да формира организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на училището и съгласувана с последните промени, въведени от Министерството на образованието и науката за учебната 2026/2027 година.

Етичният кодекс е неразделна част от Правилника за вътрешния трудов ред на училището. Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на участниците в образователния процес в институцията и е подчинен на следните основни цели:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с ученици трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да укрепи авторитета на педагогическите специалисти и да засили общественото доверие към училището като институция.
3. Да утвърди волята и стремежа на педагогическите специалисти за етичност в образователния процес.
4. Да насочва поведението и подпомага работещите с ученици в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
5. Да се издигне ролята на педагогическия специалист като морално отговорен възпитател и загрижен човек към ученика, към семейството му и към обществото.

НОРМАТИВНА ОСНОВА:

- Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Европейската харта за правата на човека;
- Конституция на Република България;
- Закон за защита правата на детето; – Закон за защита правата на човека;
- Закон за предучилищното и училищното образование (ЗПУО);
- Държавен образователен стандарт за приобщаващото образование.

РАЗДЕЛ ПЪРВИ ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Етичният кодекс е създаден на основание чл. 175, ал. 1 от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование.

(2) Етичният кодекс на училищната общност се приема от представители на педагогическия съвет, на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището,

(3) Етичният кодекс се поставя на видно място в училищната сграда, както и във всяка класна стая – правилата за поведение на учениците, определени с него.

(4) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

Чл. 2. (1) Този кодекс определя правилата за поведение на училищната общност – учениците, педагогическите специалисти, родителите, както и на непедагогическия персонал в ПГ „Васил Левски“ - гр. Кърджали.

(2) Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал:

1. изпълняват своите функции, като се ръководят от интересите на училището и поведението им се основава на принципите на законност, лоялност, безпристрастност, отговорност и отчетност.

2. се стремят непрекъснато да подобряват работата си, да оказват помощ и подкрепа на учениците и да ги окуражават за успешно и ефективно обучение и развитие.

3. не трябва да накърнява престижа на училището не само при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот.

4. нямат право да пропагандират на работното си място политически или религиозни възгледи.

5. трябва да имат подходящ външен вид, съответстващ на общоприетите норми в обществото.

Чл. 3. Всеки педагогически специалист или служител е длъжен да познава и спазва специфичните за образователната система нормативни документи и вътрешноучилищните документи и административни актове – правилници, инструкции, правила, заповеди, инструктажи и др.

Чл. 4. Етичният кодекс има за цел да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична среда сред цялата училищна общност.

Чл. 5. Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички участници в образователния процес в училището и се контролира от Комисия по етика при ПГ „Васил Левски“, която разглежда всички случаи на неговото нарушаване и при необходимост предлага на директора на училището да предприеме необходимите действия по смисъла на Кодекса на труда.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩЕТО

Чл. 6. Педагогическите специалисти в училището:

1. основават действията си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

2. осъществяват екипна работа при обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работа с едни и същи ученици цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.

Чл. 7. Етични отговорности на педагогическите специалисти към учениците:

1. да разбират и уважават уникалността и индивидуалните способности на всеки ученик.

2. да осигуряват здравословна, вкл. и в условията на пандемии, безопасна и позитивна среда за обучение, възпитание и труд, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на ученика.

3. да подкрепят правото на ученика на свободно изразяване на мнение.

4. да се осигуряват равни възможности на учениците с увреждания за достъп до адекватни грижи и образование.

5. да не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

6. да не извършват дейности, свързани с идеологически и религиозни доктрини; политическа и партийна дейност; извършване на пропаганда, популяризиране или подстрекане по какъвто и да е начин, пряко или косвено, на идеи и възгледи, свързани

с нетрадиционна сексуална ориентация и/или определяне на полова идентичност, различна от биологичната;

7. да познават симптомите на насилие над личността – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

8. да спазват законите и процедурите, защитаващи учениците от насилие.

9. да уведомяват отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“ по местоживееие при съмнение за малтретиране на ученик.

10. да уведомяват незабавно дори и ако то е обвързано с професионална тайна, когато им стане известно, че ученик се нуждае от закрила, дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

11. да информират органите на реда когато са известни действия или ситуации, които заплахват здравето и сигурността на ученика.

РАЗДЕЛ ТРЕТИ

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ

Чл. 8. Морални отговорности на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал към учениците и към техните семейства:

1. да подпомагат семейството при възпитаването на учениците и формирането на мироглед, изграждащ се на основните добродетели.

2. да зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

3. да включват родителите при обсъждане на резултатите от обучението, възпитанието и поведението на децата им и да се информират за решенията на педагогическия съвет, отнасящи се до тях.

4. да информират родителите за включване на децата им в проекти, ревюта, конкурси и други извънкласни и извънучилищни дейности, като им се дава възможност да откажат участие без чувство за вина.

5. да не участват в мероприятия и изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, достойнството и развитието на учениците.

6. да не използват отношенията на учителите със семейството за лично облагодетелстване.

7. да се осигурява конфиденциалност на информацията, която се получава за семейството и учениците.

Чл. 9. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, да се работи открито, със споделяне на наблюдения за ученика, за да се помогне на всички заинтересовани страни да вземат адекватно решение.

Чл. 10. Морални отговорности на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал към обществото:

1. да работят за създаване на сигурна обществена среда, в която ученикът да получава адекватни грижи.

2. да работят за подобряване на сътрудничеството между неправителствените организации и институциите, които оказват помощ и подкрепа на родителите и на техните деца.

3. да съдействат за повишаване степента на разбиране специфичните потребности на децата в отделните възрастови групи.

4. да работят за популяризиране правата и отговорностите на учениците, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

5. да работят за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на учениците и семействата им и се противопоставя на тези, които го нарушават.

РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ

Чл. 11. В отношенията си с колегите всеки педагогически специалист или служител проявява уважение, коректност, компетентност, доверие, толерантност и етичност.

Чл. 12 Педагогическите специалисти и непедагогическия персонал:

1. установяват помежду си отношения на сътрудничество и взаимопомощ при решаване на общите проблеми.

2. с дейността и поведението си се стремят да утвърдят не само собствения си авторитет, но и този на училището.

3. нямат право под каквато и да е форма да използват поведението си в училището за получаване на лични облаги.

4. обменят информация и опит, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

5. се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията и да проявяват нетърпимост към подобни действия.

6. уважават правото на свободно изразяване на мнението на колегите си.

7. нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия

8. недопустимо е отправянето на обиди между учители, служители и работници, както и дискриминационни прояви в отношенията по между им.

9. със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят, служителът и работникът трябва да дават пример на останалите си колеги, а ръководството и директорът на своите подчинени да спазват служебната йерархия и стриктно да изпълняват актовете и заповедите на органите на управление.

10. са длъжни да помагат на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решават в рамките на добрия тон като е недопустимо това да става в присъствието на външни лица. В отношенията си с колегите, всеки един учител, служител или работник е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл. 13. Професионално поведение на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал:

1. да спазват служебната йерархия и стриктно да изпълняват актовете и заповедите на органите на управление

2. да поставят пред директора на училището открито и честно проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата.

3. да противодействат на корупционни прояви и да не допускат приемане на подаръци, пари, облаги или други ползи за извършване на работа, която влиза в служебните задължения.

4. да опазват повереното му имущество в училището.

5. да използват документите и данните в училището в образователния процес при спазване на правилата за защита на личните данни.

6. да спазват установеното работно време за изпълнение на възложените задължения.

7. да следват поведение, което не уронва престижа на училището при изпълнение на служебните задължения и в обществения си живот.

8. изпълняват задълженията и функциите си, вменени им с длъжностните характеристики.

9. изпълняват само законосъобразните нареждания на директора.

10. следва да противодействат на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха урили престижа и доброто име на училищната институция

РАЗДЕЛ ПЕТИ ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 22. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот педагогическият специалист или служителът следва поведение, което не уронва престижа на училището.

Чл. 23. Педагогическият специалист или служителът не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Чл. 24. Педагогическият специалист или служителът придобива и управлява имуществото по начин, който да не създава съмнение за злоупотреба със служебното му положение.

Чл. 25. При осъществяването на действия несъвместими с поведението по този кодекс, педагогическият специалист или служителът следва да се оттегли от заеманата длъжност в училището.

РАЗДЕЛ ШЕСТИ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

I. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 26. Педагогическите специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

26.1. Всеки ученик има право да получи обща и допълнителна подкрепа в училище в зависимост от неговите индивидуални особености и възможности.

26.2. Всеки ученик има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

26.3. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

26.4. Всеки ученик и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

26.5. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на ученика.

Чл. 27. Всеки ученик, попаднал в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 28. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик.

Чл. 29. Да разбираме и уважаваме уникалността на всеки ученик.

Чл. 30. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всеки ученик.

Чл. 31. Да създаваме здравословна, вкл. и в условията на пандемии, безопасна и позитивна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на ученика.

Чл. 32. Да подкрепяме правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 33. Да работим в най-добрия интерес на ученика.

Чл. 34. Да осигуряваме на учениците с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 35. Да не участваме в практики, които:

35.1 не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

35.2. дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 36. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 37. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на ученик, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 38. Когато разберем за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученика, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Чл. 39. Да опазваме личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я ползваме само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти.

II. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 40. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

Чл. 41. Личната отговорност на ученика означава ЕТИЧЕН КОДЕКС на ученика:

41.1. Аз съм свободен гражданин на Република България и обичам своето семейство и своята Родина!

41.2. Свободно съм избрал да уча в ПГ „Васил Левски“ и се гордея, че съм част от училищната общност.

41.3. Моите учители, работещите в училището и моите съученици са достойни хора и аз ги уважавам.

41.4. Аз съм толерантен към другите в училище. Зачитам чуждото мнение и отстоявам цивилизовано собствените си становища.

41.5. Старая се да бъда добър, да правя добрини и да решавам конфликтите по мирен път.

41.6. Приемам правилата за поведение в училище и свободно се задължавам да ги изпълнявам, защото зная, че те ми осигуряват личен комфорт и благополучие.

41.7. Моето основно право и задължение в училището е ученето. Аз уча според изискванията на учителите си и както и доколкото аз мога.

41.8. Аз съм добър стопанин. Аз зная, че училищното имущество е публична собственост, платена от данъците на моите родители, затова я пазя, както пазя личните си вещи.

41.9. Аз се отнасям с уважение към възрастните. Моите родители са мои приятели и аз споделям искрено с тях всичко, което се случва в училище.

Чл. 42. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

Чл. 43. Като част от училищната общност, спазвам следните правила за безопасно поведение в интернет и етично използване на социалните мрежи:

43.1. Да не се снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.

43.2. Да не се качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други лица.

43.3. Да не се публикува информация за други лица без тяхно съгласие, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер.

43.4. Да не се използват груби и обидни думи, и заплахи към с други лица.

43.5. Да не се влиза в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите.

43.6. Да не се отговаря на запитвания на непознати лица по интернет, да не се създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да се уведомяват родителите или учители за всеки подобен случай.

43.7. Да не се публикува и/или споделя каквато и да е лична информация (име, адрес, телефонен номер, години, снимков материал, училището и др.), на който и да е сайт без позволение на родител.

43.8. Да не публикуват снимки в интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.

43.9. Да не се отваря на съобщения и обаждания от непознати лица.

43.10. Да не предприемат действия по молба на лица чрез запознанства онлайн, без да са обсъдени с родителите или с учители.

Чл. 44. За нарушение на нормите на Етичния кодекс, учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.

Чл. 45. За нарушение на правата им, записани в настоящия Етичен кодекс, учениците имат право да подават:

45.1. устни сигнали до класния ръководител, педагогическия съветник/психолога и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции.

45.2. писмен сигнал чрез своите родители до Етичната комисия, когато тези нарушения са извършени от учител, служител или друг родител.

II. Б. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ/НАСТОЙНИЦИТЕ

Чл. 46. Родителите/настойниците помагат според възможностите си да се утвърди трайно авторитета на училището.

Чл. 47. Основни задължения на родителя/настойника са:

47.1. Да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете.

47.2. Да следи и да се интересува от резултатите от обучението, напредъка и/или неуспехите на своето дете.

47.3. Да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие.

47.4. Да съдейства за самостоятелното критично мислене на своето дете.

47.5. Да се съобразява с индивидуалните потребности и желания на своето дете.

Чл. 48. Семейството трябва да дава пример за разбирателство, взаимно уважение и добри отношения.

Чл. 49. Задължение на родителя/настойника е да се интересува от мнението на педагогическите специалисти и да се съобразява с тях.

Чл. 50. Родителят/настойникът трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие, като зачита личното мнение и спазва основните права на своето дете.

Чл. 51. Родителят/настойникът трябва:

51.1. Да възпитава своето дете чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.

51.2. Да се стреми да решава конфликтите спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.

51.3. Да подготвя своето дете за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения

РАЗДЕЛ СЕДМИ

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 14. При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, педагогическият специалист или служителят следва своевременно да уведоми директора на училището.

Чл. 15. Педагогическият специалист или служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

Чл. 16. Педагогическият специалист или служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси.

Чл. 17. Когато педагогическият специалист или служителят счита, че дадена дейност е несъвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това с директора на училището.

РАЗДЕЛ ОСМИ

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 18. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси в училището се създава Комисия по етика.

(2) Комисията се избира в едноседмичен срок от утвърждаването на Етичния кодекс.

(3) Членовете на комисията се избират от педагогическия съвет за срок за една година.

(4) Комисията приема Правила за дейността си, които се утвърждават от директора на училището и с които запознава участниците в образователния процес.

(5) Комисията отчита дейността си на педагогически съвет.

Чл. 19. Комисията по етика разглежда подадените жалби, свързани със спазването на този кодекс, а при необходимост се самосезира.

Чл. 20. Всяко заинтересовано лице може да внесе жалба до комисията по етика, която се завежда във входящ дневник.

Чл. 21. Комисията разглежда постъпилите жалби най-късно в едноседмичен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище, въз основа на което Директорът взема решение. Не произнасянето в срок се смята на мълчалив отказ за налагане на санкция.

РАЗДЕЛ ДЕВЕТИ

ДИГИТАЛНА ЕТИКА И ИЗПОЛЗВАНЕ НА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА

Чл. 52. Забранява се използването на мобилни телефони и смарт устройства в училищната сграда, освен при доказана образователна, медицинска или форсмажорна необходимост.

Чл. 53. Учителите могат да разрешат използването на устройства само за учебни цели, съгласувани с програмата и ръководството.

Чл. 54. Учениците и служителите са длъжни да спазват правилата за дигитална сигурност и защита на личните данни при използване на училищните електронни платформи.

РАЗДЕЛ ДЕСЕТИ

ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА И ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 55. Ученици, които не владеят български език на необходимото ниво, получават индивидуална езикова подкрепа.

Чл. 56. Училището съдейства за приобщаващо образование и равен достъп на всички деца.

РАЗДЕЛ ЕДИНАДЕСЕТИ

ЗАСИЛЕНА ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 57. Учителите имат право да прилагат превантивни и дисциплинарни мерки при системни нарушения на правилата за поведение.

Чл. 58. Всяка мярка цели бързо и справедливо уреждане на ситуацията, без излишно ескалиране.

Чл. 60. При тежки случаи се уведомяват ръководството, родителите и съответните органи.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 61. Настоящият кодекс е разработен въз основа на Етичния кодекс на работещите с деца и влиза в сила от датата на утвърждаването му.

Чл. 62. При първоначално постъпване на работа всеки един учител, служител или работник е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс.

Чл. 63. При действия, несъвместими с етичните норми, учителят, служителът или работникът следва сам да се оттегли от работното си място.

Чл. 64. При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в Етичния кодекс, всеки носи дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

Съгласували:

1. Мелиха Миленова Иванова - представител на училищния ученически съвет

